

Notrsanjščina novo slikana, podpis Jacob & Antonius Prolio pinxer.

Na koru visi slika sv. Valentina pl.o. spodaj bolniki, sv. Valentin v oblakih. Slika dobra. Obdelava spominja od daleč na Metzingerja in je verjteno Strauss.

Medanja stavba ~~ima~~ nima nič starega na sebi.

Gedenkenbuch der Curatie st. Peter in Savodne. Na začetku risba Franca Marka kurata, pogled na cerkev z okolico. Slika sv. Valentina je dal slikati eden posestikov Slopšnika. Zvonovi l. 1859. Veliki napis: Josephi Samasse Labaci 1739. Srednji Anno 1733 Caspar Balthasar Schneider Cilleae me fudit, Mali : 1763 Zacharias Reidel in Leibach.

1810 so začeli zidati novo cerkev v Zavodnjah.

Pod streho zakristije 10 kipov, polovica iz sr. 18. stol., druga polovica iz sr. 17. stol. Tudi par baročnih lepih svečnikov (lesenih), zelo zanimarjenih pa bi se dali sestaviti za muzej, par ~~parav. l. 18. stol~~ sr. 18. stol istotako.

Na hribu v bližini cerkve je grajska razvalina. Baje je bila prvotna cerkev grajska kapela.

Stele, XXXV, 30.7.1925, str. 70', 72, 72 - 72'

V vizitacijskem protokolu iz l. 1545 je navedena tudi p.c. sv. Petra, kot nova filiala ž.c. v Šoštanju: "Sannt Peter Filial ist auch ein Pruederschaft." V urbarju iz l. 1575 mesta Šoštanj pa: "Sankt Petter im Savodnim, alda ist am Tag Pauli bekherung. Valentini vnd Sannd Petters Stuehlfeyr, Petri und Pauli

Kirchtag. Am Tag des heiligen Kreutz erfindung, am Suntag nach Jacobi, am dritten Sun tag nach Michaelis vnd tag Valentini vor Deyhennachten ist aber Kirchweich."

Vizitacijsko poročilo iz l.1631: " Ecclesia ss Petri et Pauli in Sauodnim habet 1.altare ss Petri et Pauli, 2. a parte Evangelii s. Helenae, caret icon et omnibus, 3. s. Valentini, etiam care t icone et omnibus. Duae sunt fenestrae ex parte Episkopalae parvae. Habet sylvam, vaccas 11, oues 132. In Altari s.Valentini est fraternitas laicorum habens vaccas 10, oues 110.

Cerkev je imela 3 zvonove, veliki iz 1739 iz delavnice Jožefa Samassa Ljubljana, srednji 1733 Balt. Schneider iz Celja in majhni iz l.1753 Zach.Riedl iz Ljubljane.

Od l.1810 - 1813 so prvotno majhno kapelo povečali. Gotovo so za prezidavo uporabljali material razvalin gradu Schaumburg.

Nova c. je dovolj prostorna in prijetna. Ima tri oltarje: gl.oltar sv. Petra v ladji Marijin oltar in oltar sv. Valentina.

L.1821 so naredili za c. nov veliki oltar v Schwarzenbachu.

L.1839 namestili nov veliki zvon težak 1270 funtov, iz livarne Antona Samassa

L.1844 nova cerkvena ura

L.1858 dva nova str. oltarja.

L.1859 nov vel.oltar. Tega leta je c. dobila tudi nov sv. grob in nove slike kirževega pota.

L.1862 nove orgle delo Martina Zeichena iz Heilensteina.

L.1875 so za dva metra povišali zvonik.

Župnijske knjige: Rojstne in krstne, ter poročne knjige, mrliške knjige od l.1787 dalje.

Ign.Orožen: Das Dekanat Schallthal, l.1884, str.479-504.

Cerkev stoji v zaselku Zavodnji v n.v. 645 m. Orientacija je pravilna.

Viri in literatura: Ignacij Orožen: Bistum und Diözese Lavant V. Dekanat Schallthal, Graz 1884; Farna kronika, kons por. v ZUZ VI.

Cerkev sestavljajo predzidan prizmatičen zvonik,,pravokotna ladja, nekoliko ožji, toda enako visok prezbiterij, ki je polkrožno zaključen ter ob njega na severu prizidana nadstropna zakristija. Gradnja je kamenita in ometana. Strehe sedla^esta, strešaste, opečne, zvonikova laternasta, pločevnasta.

Zunanjščina: Je nerazčlenjena in bp. Okna in vrata so pp. Zvonik je nerazčlenjen, razen zvonovega nadstropja, katerega krase pilastri, zaključuje pa bogat venčni zidec, ki se nad kazališči ur trikotno boči. Zvonica se triktar šilasto odpira.

Notranjščina: ~~Fl~~Tlak je črnobel cementen. Zidana empora počiva na dveh toskanskih stebrih in 3 križnih obokih. Ladjine stene poživljajo pilastri, pokriva pa jo banja z 2,5 paroma sosovodnic, katerih prednji prehaja poševno v zelo širok ppk slavolok. Prezbitrijeve stene so gladke. Pokriva pa ga potlačena banja. Cerkev je bogato dekorativno poslikana od Jakoba in Antonija Brolla l. 1895.

Oprava: Glavni oltar je iz l. 1859, stranska oltarja sta iz l. 1858, križev pot je iz l. 1859, orglje so iz l. 1862. Oltarji so držani v baročni tradiciji, pos^{tna} slika glavnega oltarja je delo Petra Markoviča iz Rožeka na Koroškem iz l. 1909. Križev pot je delan po Führichu. Zakristijska omara je iz 1790. Sicer je vsa oprava bp.

Oprema: Na pevski empori visi slika pp formata, o. pl., ki predstavlja Vnebohod sv. Valenitna. Spodaj stoje bolniki in bolne živali ter prosijo milosti. Slika je kvalitetno baročno delo Janeza Andreja Straussa. V zakristiji je lep poznobaročen bogat kelih.

Zvonik: V njem visijo 3 zvonovi, 2 sta iz l. 1924, 1 pa iz l. 1928.

Podstrešje: Oboki so kameniti.

Resume: Cerkev se omenja l. 1545. in l. 1575. Bila je velikosti večje kapele, a je imela že l. 1631 3 oltarje, od katerih pa sta bila 2 brez vsega. To cerkev so l. 1810. podrli ter do l. 1813 postavili sedanjo stavbo, ki je v celoti enotne gradnje, le da je bil zvonik l. 1875. dvignjen za 2 m in opremljen z novo pločevinasto streho.

Okolica: Pokopališče se je okoli cerkve nahajalo že pred l. 1787, a je bilo l. 1846-47 razširjeno in ograjeno.

Zupnišče je bilo zgrajeno l. 1788, obnovljeno l. 1846 in dvignjeno v nadstropje l. 1877. Gospodarsko poslopje je iz l. 1857.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Ostalo: Nad vasjo so ostanki gradu Schaumburga, ki pa je bil ^{že} za škofa Tomaža Hrena znan še samo po tradiciji.

Opombe: Cerkev se prvič omenja v šoštanjskem urbarju iz l. 1480.

J. Curk: Celjska topografija (Velenje), rkp. str. 34, 34; zapiski 1959.

Razne podobe svetnikov je napravil Franc Zajec, starejši. -
Malavašič: Umetniki slovenski. Franc Zajec, podobar v Ljubljani. -
NOVICE, 29. september 1858, L. XVI, list 39, str. 310.

"V podfari sv. Petra v Zavodni, blizo Šoštanja,so pripravili tri nove altarje, na kojih prelepi kipi od slavnega akademiškega kipotvora v Ljubljani, gosp. Franca Zajca, izdelani stoje. Luka Jeran in Matevž Ozbič sta leco, altarje in kipe prosto pa prav nježno in živo zobrazila in pozlatila..... nov križev pot."

~~Dopisi~~: Iz Povodnje piše J. Musi. - NOVICE 19. oktober 1859, L. XVII, list 42, strl 332.